

DE STRANDLOPER
Contactorgaan van de
Vereniging voor Vogel-
bescherming - Noordwijk

1^e jaargang, nummer 3
september 1969

Redactiecommissie : J.Vink, K.Verwey en J. van Dijk
Redactieadres : Joseph de Veerstraat 42, Noordwijk

Bestuursmededelingen.

Herfstexcursies.

1. Zaterdag 13 September - Zuidelijk Flevoland
Vertrek om 6.00 u v.m. vanaf "De Punt" en om
6.10 u v.m. vanaf het Lindenplein.
 2. Zaterdag 25 oktober - Schouwen Duiveland
Vertrek zelf de tijd, zelfde plaats
- Beide excursies duren de hele dag.
Leden die mee willen gaan met één, of met beide excursies, dienen zich
tenminste 1 week voor de desbetreffende excursie op te geven bij
Dhr. Passchier, Egmonderstraat 45.
De kosten per excursie, f 6,50 voor volwassen-leden, f 4,- voor jeugd-
leden, dienen bij opgave aan Dhr. Passchier te worden voldaan.

Trekwaarnemingen.

Op zaterdag 20 september a.s. zullen we weer beginnen met onze
trekwaarnemingen.
We zullen weer op een 3-tal vaste punten in de Noordduinen onze
tellingen verrichten, gedurende een 5-tal zaterdagmorgens.
Ook leden die er niet zo dikwijls op uit trekken om vogels te ob-
serveren, zijn hartelijk welkom. U kunt zodoende een beeld krijgen
van de vogeltrek in de herfst langs onze kust. Er zullen voldoende
deskundigen aanwezig zijn om u de verschillende vogelsoorten en hun
trekgewoonten te leren kennen.
Het verzamelpunt ligt in de Noordduinen, daar waar de twee rijwiel-
paden bij elkaar komen.
Wij verwachten u graag op 20 september, om 7 uur 's morgens.
Kleedt u zich goed i.v.m. de soms al frisse herfstmorgens.

Ledenvergadering.

In de tweede helft van september hopen we een ledenvergadering te
houden. Op deze vergadering zullen o.m. een tweetal leden ons iets
laten zien en vertellen over hun vakantie-ervaringen van deze zomer.
U ontvangt voor deze vergadering nog een uitnodiging.

A.Cramer, secr.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

De Vogelaarsdrempel.

Heeft u weleens nagedacht over de verschillende soorten vogelaars die er bestaan? Als je zo in een eerste opwelling je verschillende vrienden eens de revue laat passeren, dan zou je geneigd zijn te zeggen dat er net zoveel typen als vogelaars zijn. Maar toch geloof ik dat je ze globaal in twee groepen kan indelen.

De vogelaars van de eerste groep zijn de echte, actieve, soms misschien wel fanatieke vogelaars. Hun belangrijkste kenmerk is dat ze de vogels kunnen herkennen. Zij kunnen met één blik een vogel thuisbrengen in een bepaalde groep en veelal ook direct de soortnaam noemen. Ze gaan er over het algemeen vaak op uit en beperken zich daarbij niet alleen tot de omgeving van het eigen huis, maar bezoeken ook regelmatig vogelrijke gebieden in andere delen van het land. Het grootste gedeelte bestaat uit amateurs, maar tussen hen zijn ook beroepsornithologen, vogelfotografen, schrijvers van vogelboeken, etc.

Daarnaast is er een tweede groep, die zich naar mijn gevoel kenmerkt door een zekere aarzeling. Veelal zijn zij lid van een vogelbeschermings- of vogelstudieorganisatie. Zij vormen voor deze verenigingen een zeer belangrijke groep, want zij zijn het die het bestaan van deze verenigingen financieel mogelijk maken. Hun vogelactiviteiten beperken zich echter vaak tot de voedertafel in de achtertuin en tot het bezoeken van dia- en filmavonden.

Mijn verdere betoog zou ik speciaal tot de leden van deze tweede groep willen richten. Ik zou tegen hen willen zeggen: "Mensen, u mist iets".

Toch zou het niet meevallen om precies onder woorden te brengen wat u dan wel mist. Dat kunt u slechts weten als u eens een mooie trek morgen hebt meebeleefd of vanuit een schuilhut het vogelleven op een slik of een wad hebt gadeslagen.

Maar om dat gemis weg te nemen, moet u over de drempel. Op de eerste plaats moet u de vogels in het vrije veld leren herkennen. Niet alleen de algemene en eenvoudig te herkennen soorten, maar ook de kleine zangertjes, de leeuweriken en de piepers.

Nu zult u vragen, hoe kom ik over die drempel?

Mijn ervaring is, dat men maar moeilijk over de drempel komt als men het alleen probeert. Iedere actieve vogelaar heeft haast wel één of meer leermeesters gehad, een jeugdnatuurwacht, een onderwijzer van school, een vriend of bekende waarmee men erop uit trok.

Daarom zou ik tot een ieder die nu nog voor die drempel staat, willen zeggen: kom er overheen. Koop een vogelgids of haal hem uit uw boekenkast. Spreek eens af met een van onze actieve leden of kom naar de trekwaarnemingen, die wij ook dit najaar weer gezamenlijk gaan doen.

Tenslotte moet ik u toch nog waarschuwen. Als u eenmaal over de drempel bent, is er voor u geen weg meer terug.

Jaap Vink

--- o --- o --- o --- o ---- o ---

Nestkastencontrole Nieuw-Leeuwenhorst 1969.

Daar Nieuw-Leeuwenhorst (bezit van de Stichting Het Zuidhollands Landschap) in de weekenden door zeer veel mensen wordt bezocht, kan men niet zomaar overal nestkasten plaatsen. Kasten die te laag hangen of in beklimbare bomen zijn geplaatst, zijn voorbestemd om vernield te worden. In het verleden is dit er waarschijnlijk de oorzaak van geweest dat veel kasten nogal ongelukkig zijn opgehangen. Sommige kasten zijn niet te controleren vanwege de hoogte waarop ze geplaatst zijn. Andere kasten hangen te dicht bijeen, zelfs op 3 m van elkaar! Een koolmees zorgt er in zo'n geval wel voor dat de omringende kasten niet bezet worden.

Ook de kwaliteit van de kasten is debet aan de lage bezetting. Er hangen 2 soorten kasten. In de eerste plaats een serie kleine ongeverfde kastjes, die zeer moeilijk te openen zijn vanwege de verroestte haakjes. Deze kasten werden vrijwel alleen door pimpels gebruikt. De andere kasten zijn prima, alleen hebben zij het nadeel dat bij het controleren met een hamer een tik tegen de kast gegeven moet worden om zodoende met een spijkertje de voorwand weer vast te zetten. Bij twee kasten had dit het voortijdig uitvliegen van pimpelmezen tot gevolg. Hopelijk kan de komende winter de plaatsing der kasten iets verbeterd worden.

Dan nu het overzichtje:	aantal broedsels	gemidd.gr. v.h.legsel	gemidd.aantal jongen
koolmees	11	8,5	6,6
pimpelmees	12	8	5,7
matkopmees	1	3	-
winterkoning	1	5	-
ringmus	1	?	?
leeg	10	-	-

Opmerkingen:

1. De pimpelmezen begonnen vroeger met broeden, of beter gezegd minder laat dan de koolmezen. Op 3 mei waren er al 7 pimpelbroedsels tegen nog maar 3 van de koolmees.
 2. Op 3 mei werden matkopmezen in een kast aangetroffen, maar hun legsel werd verstoord door een koolmezenechtpaar dat in dezelfde kast 7 pulli grootbracht.
 3. Ditzelfde overkwam een pimpelmees die door een winterkoning werd opgevolgd. De winterkoning vulde de gehele kast met mos en bouwde daarin zijn kogelvormig nest. De 5 eitjes werden niet uitgebroed. Waarschijnlijk heeft de controle dit legsel verstoord.
 4. Eenmaal werd een volwassen pimpel dood in een kast gevonden. Eveneens was er een kast waar een koolmees 8 eitjes produceerde, maar waarvan alle jongen stierven.
 5. De ringmus broedde in een niet te controleren kast.
 6. In slechts één kast werd een tweede broedsel geconstateerd, en wel van een koolmees. Dit legsel is waarschijnlijk verstoord door vlooiën en ander ongedierte. Dit is wel vaker de oorzaak van het mislukken van tweede broedsels. Het ongedierte komt veelvuldig in de kasten voor als de vogels hun tweede nest bovenop uitwerpselen, rotte eieren en dode jongen van het eerste broedsel bouwen.
 7. Op 5 juli werd de laatste controle verricht. Hierbij bleken alle kasten verlaten. Een ieder die kasten wil schoonmaken, kunnen we aanraden dit pas te doen na flinke vorst, daar dan het meeste ongedierte wel bezwaken zal zijn.
- Of in juli en augustus nog van de kasten gebruik is gemaakt, is ons niet bekend. De hitte ontnam ons de lust nog na 5 juli te controleren.

Rolf en Theo van Woerden,
J. van Dijk.

Broedvogelinventarisatie Nieuw-Leeuwenhorst 1969.

Daar de broedvogelbevolking van Nieuw-Leeuwenhorst toch al gedeeltelijk kon worden vastgesteld n.a.v. de nestkastcontrole, leek het me zinvol van dit bosgedeelte de gehele vogelbevolking eens na te gaan.

Het gebied dat werd geïnventariseerd, wordt aan de noordzijde be-

Waarnemingen.

purperreiger	1 ex	7-5	Boerenburg, noordwaarts	v. Dijk
lepelaar	2 ex	17-6	Langevelderslag, zuidw.	v. d. Linden
wintertaling	5 ex	28-7	strand, noordwaarts	v. Dijk
	16 ex	29-7	strand, noordwaarts	idem
slobeend	2 ex	29-7	strand, noordwaarts	idem
kuifeend	2 ex	3-5	noordduin	Cramer
	2 ex	17-5	idem	Glasbergen
tafeleend	1 ex	29-7	in zee, tussen baders	v. Dijk
bergeend	3 ex	7-7	strand, noordwaarts	idem
buiserd	1 ex	26-7	Noordduin	Glasbergen, v. d. Linden
bruine kiekendief ♂	1 ex	30-7	idem	v. Dijk
blauwe kiekendief ♂	1 ex	24-5	idem	Baalbergen
boomvalk			door versch. waarnemers gezien in de omgeving van Offem in de maanden mei, juni en juli.	
torenvalk			5 waarnemingen voor de maand mei, 3 voor juni en ook 3 voor juli.	
steenuil	1 ex	22-5	puik en duin	W. v. Duyn
	2 ex	?26-5	noordduin	Baalbergen
	1 ex	6-7	puik en duin	W. Smit
bosuil			in mei regelmatig waargenomen in Calorama begin juli 4 ex, waarvan 2 juv in Z.H.L.	
				v. Dijk
ransuil	1 ex	3-5	noordduin	v. d. Linden
	1 ex	17-5	idem	Cramer
	3 ex	8-6	duindamse slag (broedgev.)	v. d. Linden
	1 ex	26-6	idem	idem
strandplevier	1 ex	23-5	noordduin	Passchier
steenloper	1 ex	30-7	strand, noordwaarts	v. Dijk
houtsnip	2 ex	8-6	duindamse slag	v. d. Linden
			door v. d. Luit en J. v. Duyn als broedgeval bevestigd	
regenwulp	25 ex	3-5	noordduin	Glasbergen
oeverloper	2 ex	4-5	duindamse slag	Baalbergen, W. Smit
	1 ex	26-7	noordduin	Glasbergen
kanoetstrandloper	1 ex	30-7	strand, noordwaarts	Moerkerk, v. Dijk
Bonte strandloper	10 ex	19-7	idem, idem	v. Dijk
kluut	1 ex	2-5	Haarlemmer trekvaart	Pim Lindhout
zwartkopmeeuw (ad)	1 ex	28-7	noorderstrand	v. Dijk
drieteenmeeuw (juv)	1 ex	5-5	strand	v. d. Linden
Visdiefje	3 ex	7-7	boven Noordwijk	W. Smit
	20 ex	10-7	Strand	v. d. Linden
dwergstern	4 ex	5-5	boven zee	idem
	4 ex	10-7	op strand	idem
grote stern	5 ex	10-7	op strand	idem
wielewaal	1 ex	24-5	Z.H.L.	v. Dijk
	1 ex	24-5	noordduin	W. Smit
bonte kraai	1 ex	24-5	noordduin	D. Hoek
kramsvogel	1 ex	3-5	noordduin	Baalbergen
beflijster	3 ex	3-5	nora	v. d. Linden
zwarte roodstaart	1 ex	4-7	noordduin	v. Dijk
kleine karekiet	1 ex	31-5	Z.H.L.	idem
fluitier	1 ex	3 en 4-5	noordduin	versch. waarnemers
bonte vliegenvanger	2 à 3 ex	3 en 4-5	idem	idem
grauwe vliegenvanger	zeker 3,	waarschijnlijk 4	broedgevallen in de noordduinen	
klapekster	1 ex	3-5	noordduin	W. v. Duyn

De waarnemers wordt verzocht de lijsten zo nauwkeurig mogelijk in te vullen. Bij trek gaarne de trekrichting (noord- of zuidwaarts) te vermelden.

 Gehoord van de heer Hoek (geneesheer-directeur) bij het schoonmaken van een stookolie-knobbelzwaan: "Moet je kijken wat een poten dat beest heeft, het lijken wel bijzettafels!"

Er zijn nog enkele nagekomen waarnemingen van H.v.Duyn:

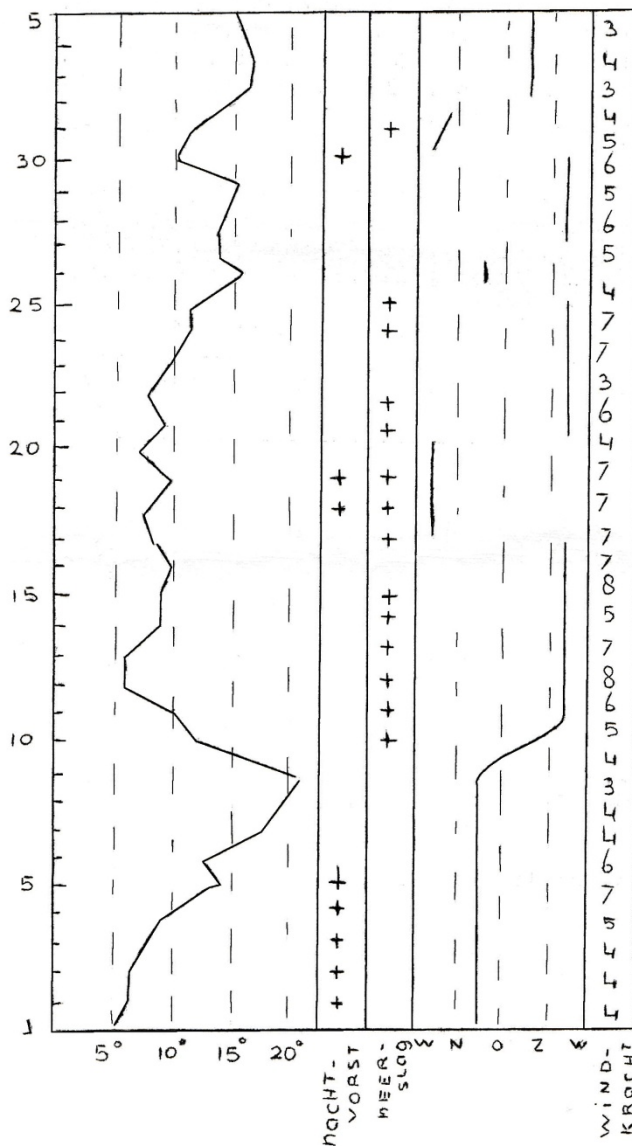
fuut	3 ex	(2 juv)	10-5	Langeveld
wintertaling	9 ex	(8 juv)	30-5	bouwland Duinweg
gr.gans ca	150 ex		10-5	Langeveld, noordwaards
br.kiekendief	1 ex		17-5	Langeveld
zwarte ruiter	1 ex		10-5	Langeveld

Aankomst zomergasten 1969.

Bij het eerste nummer van de Strandloper was een formulier gevoegd, waarop een ieder z'n voorjaarswaarnemingen kon noteren. Veel van de ingezonden waarnemingen zijn gedaan buiten de gemeente Noordwijk. In het volgende overzichtje is van elke soort de eerste en de tweede waarneming opgenomen. Werden de eerste waarnemingen buiten Noordwijk gedaan, dan is alleen de vroegste opgenomen, gevolgd door de eerste uit Noordwijk.

U zult zich herinneren dat de soorten op het formulier waren ingedeeld volgens hun normale tijd van terugkeer. Dat de volgorde van aankomst en ook de week van aankomst van jaar tot jaar kan verschillen, weet een ieder die regelmatig naar vogels kijkt. Het weer kan de trek versnellen of ophouden.

Daarom eerst iets over het weer. Maart was dit jaar bijzonder guur en de temperatuur kwam niet boven de 10° C. Vanaf 1 april tot 5 mei werden de weersomstandigheden dagelijks genoteerd, zie hiervoor onderstaand overzichtje.

De periode met slecht weer van 9 april tot 20 april heeft de trek van veel soorten aardig opgehouden. Opvallend was echter dat soorten die normaal eind april arriveren nu aan de vroege kant waren: gierzwaluw, tortelduif, koekoek. Eigenlijk viel het tegen dat de vogels niet sterker reageerden op het mooie weer in de week na Pasen. Zo liet de boerenzwaluw zich nog nauwelijks zien. Wel wemelde het overal binnen enkele dagen van tjiftjaf en fitis, maar die waren dan ook eigenlijk veel te laat, vooral de tjiftjaf. Zeer vroeg is de gele kwikstaart. Het komt wel vaker voor, evenals bij b.v. de tapuit, dat enkelingen ver voor de hoofdmacht arriveren. Het zal ieder duidelijk zijn dat slechts van enkele soorten de hier vermelde aankomst aardig klopt met de werkelijke aankomst. Zo schijnen veel vogels toevallig op zaterdag en zondag aan te komen. Let op 26 april en 3 mei. Alleen als een terrein dagelijks bezocht wordt, is de aankomst goed na te gaan.

soort	1 ^e waarneming			2 ^e waarneming		
	datum	plaats		datum	plaats	
V gele kwikst.	20-3	V.d.Berghstichting,	Br.	5-4	A.W.duinen,	Bl.
N roodborsttap.	15-3	Duinweg,	Cr.	28-3	Noordduin,	V.
L tjiftjaf	28-3	V.d.Berghstichting,	Br.	4-4	Z.H.Landschap,	L.
N boerenzwaluw	2-4	Boskoop,	H.	21-4	Noordwijk-binnen,	D.
L zwarte roodst.	3-4	Langeveld,	L.	8-4	Ede,	PL.
N fitis	3-4	Calorama,	PL.	7-4	Z.H.Landschap,	H.
N tapuit	4-4	Nora,	V.	9-4	Zuidduin,	H.
N gekr.roodst.	5-4	Noordduin,	Gl.			
L boompieper	6-4	A.W.Duin,	V.	7-4	Duindamse slag,	D.
N visdiefje	7-4	Strand,	D.	12-4	Veluwemeer,	Bl.
N rietzanger	10-4	Knardijk,	D.	26-4	Z.H.Landschap,	D.
V koekoek	20-4	Noordduin,	Bl.	22-4	A.W.Duin,	Du.
V gierzwaluw	21-4	Noordwijkerhout,	L.	22-4	Noordwijk-binnen,	D.
L zwartkop	24-4	V.d.Berghstichting,	Br.	26-4	Z.H.Landschap,	D.
N nachtegaal	26-4	Z.H.Landschap,	D.	26-4	Noordduin,	Cr.
volgens Dhr.v.Dijk,beheerder Z.H.L reeds op 20-4 aanw.						
V tortelduif	26-4	Noordduin,	H.	27-4	Noordduin,	D.
N Sprinkhaanz.	26-4	Noordduin,	Cr.	27-4	Golfbad,	D.
N tuinfluiter	26-4	Z.H.Landschap,	D.	5-5	Noordwijk,	PL.
N wielewaal	26-4	Noordduin,	Gl.			
N fluit	26-4	Noordduin,	Gl.			
L huiszwaluw	27-4	Noordduin,	P.	27-4	Z.H.Landschap	D
L grasmus	30-4	Noordduin,	P.	3-5	Noordduin,	Gl
L bonte vl.vang.	3-5	Noordduin,	Du,Gl.	4-5	Noordduin,	H.
N gr.vliegenv.	3-5	Noordduin,	Du.	4-5	Noordduin,	H.
L gr.klauwier	23-5	Noordduin,	P.	24-5	A.W.Duin,	L.
L spotvogel	26-5	Leeuwenhorst,	Bl.	1-6	Calorama,	PL.
L bosrietzanger	26-5	Leeuwenhorst,	Bl.			
ZL zwarte stern	27-5	Kager plassen	Pl.			

De letters voor de soorten geven aan of de soorten vroeg(V), normaal(N), laat(L) of zeerlaat(ZL) aankwamen.

De waarnemers waren: Barnhoorn(Br), Baalbergen(Bl), Cramer(Cr), Vink(V), V.d.Linden(L), D.Hoek(H), V.Dijk(D), P.Lindhout(PL), Glasbergen(Gl), W.v. Duyn(Du), Passchier(P).

D. Passchier, J. van Dijk.

 Copy voor de volgende Strandloper graag voor 1 november J. de Veer-
 straat 42, Noordwijk.

DRUKWERK

Afz.:
 J. de Veerstraat 42,
 Noordwijk-binnen.